

[P. C. Petersen.]

der for Fremtiden skal oprettes en Kontrakt mellem Ejer og Bruger, som bl. a. skal indeholde Bestemmelser om Afgiften — denne skal bestemmes i Penge — og om Varigheden af Lejemaalet samt Opsigelsesfrist. Det bliver en Pligt for Ejerne af disse Ejendomme at sørge for Kontraktens Oprettelse; undlader Ejeren dette, risikerer han, at Lejemaalet vedvarer mindst et Aar, efter at Lejeren er flyttet ind i Huset. Der skal altid være en Opsigelsesfrist paa mindst 3 Maaneder til 1. April eller 1. Oktober. For Huse med et Tilliggende af $\frac{1}{2}$ ha eller derover skal der dog altid fastsættes en Opsigelsesfrist fra Ejers Side af mindst et halvt Aar til en 1. April.

Noget lignende Bestemmelser gælder for Tjenestehuse. For Tjenestehusmænd, som skal afgive en Del af Lønnen for Brug af Bolig, skal dette ske i Henhold til en lovlig oprettet Kontrakt mellem Parterne. Denne skal tillige indeholde Bestemmelser om Fraflytning m. m. Der skal dog, som før bemærket, altid tilstaaes en Frist af 4 Uger, naar Fraflytning sker i Utide eller ved Dødsfald, ligesom der gives Tjenestehusmanden Beskyttelse i visse andre Tiltælde. Naar f. Eks. Ejeren nægter at modtage den paagældende eller vil bortvise ham af sin Tjeneste, har Tjenestehusmanden altid Ret til at benytte Tjenestehuset til næste 1. April eller 1. Oktober.

Efter en Bestemmelse i Lovforslagets næstsidste Paragraf ophæves den gamle Forordning af 27. Maj 1848, som tilsigtede en Forbedring i Husmænds og Indersters Kaar. I nævnte Forordning tilkendegives det samtlige Ejere af Huse og Boliger, at ved fremtidig Udlejning af Boliger til Husmænd og Inderster skal Opsigelsen ske med i det mindste et halvt Aars Varsel til en 1. Maj. Der er sikkert ingen Tvivl om, at naar nærværende Lovforslag gennemføres, er der her i Landet indført fuld Borgerret for alle Lejere og Tjenestehusmænd paa Landet og en Beskyttelse imod Overgreb fra Ejere af disse Ejendomme, der kan staa Maal med enhver anden Lovgivning om Beskyttelse af Lejeres Rettigheder. Derfor kan den gamle Forordning ophæves. Men det skal dog siges ved denne Lejlighed, at Forordningen gennem Tiderne og helt ned til Nutiden har kunnet bestaa sin Prøve mange, mange Gange, ogsaa ved Domstolene, særlig naar Landarbejdernes Tillidsmænd eller den socialdemokratiske Presse greb ind for at beskytte fattige Landarbejderfamilier imod Overgreb fra disse Huses Ejere.

Jeg vil slutte mine Bemærkninger med

at takke den højtærede Minister for Fremsettelsen af dette Lovforslag, der i hele sit Indhold er en til Bunds gaaende Landbo-reform, til Gavn for de besiddelsesløse Landarbejdere, og jeg kan tilsige mit Partis Støtte til Lovforslagets hurtige Gennemførelse her i Tinget.

Nielsen Mann: Den Opgave, som det foreliggende Lovforslag tager op, er mit Parti enig i bør tages op til Løsning, ikke alene fordi der i Virkeligheden her er et Problem i økonomisk Forstand, men ogsaa fordi det rent moralsk har en Værdi, at de Mennesker, Lovforslaget drejer sig om, faar eget Hus og Hjem. Vi kender vel alle de Forhold, hvorunder de paagældende lever, og har set mange Gange, hvorledes det kan ranke Ryggen, naar en Mand bliver selvstændig og faar sit eget Hjem; Mindreværds-komplekser forsvinder, de bliver bedre Borgere i Samfundet.

Selvfølgelig er det kun en ringe Begyndelse, der her er Tale om. Selv om Beløbet kan se stort ud, kan man naturligvis ikke gennem denne Lov løse Problemet fuldt ud. Jeg er enig i, at man bør gaa forsøgsvis frem, men jeg kunde have ønsket, at man allerede fra først af kunde have draget Spørgsmaalet om Nedrivning og Genopførelse af bestaaende Huse med ind under Lovens Rammer, ikke mindst under Hensyn til det lyriske Foredrag, vi lige har hørt, om de usle Kaar, som mange Landarbejdere maa friste. Jeg er ikke helt sikker paa, om ikke det ærede Medlems Foredrag var lidt for lyrisk, men sandt er det, at mange Huse paa Landet nok kunde tiltrænge at blive nedrevet og genopbygget. Saadan som de økonomiske Forhold er for Landbruget, kunde der maaske ogsaa være Anledning til at overveje, om der ikke skal gives Mulighed for at yde Støtte gennem denne Lov ogsaa til Opførelse af Tjenestehuse.

Men selv om mit Parti saaledes er enig i Lovforslagets Hovedformaal, er der dog Enkeltheder i det, som vi maa være imod. Vi maa beklage, at Regeringen benytter ogsaa denne Lejlighed til at komme saadanne Ingredienser i Maden, at den smager ilde. Jeg synes endog, at Lovforslaget ved Behandlingen i det andet høje Ting paa visse Punkter er blevet forringet. Det gælder den Ændring, der er blevet gennemført med Hensyn til § 2. Den betyder maaske ikke saa meget reelt, men den kan dog maaske alligevel betyde saa meget, at Landarbejderne i større Udstrækning søger ind til Stationsbyerne, og det maa jeg anse for